

ДОБРО І ЗЛО ЯК ПОЛЮСИ СТАВЛЕННЯ ЛЮДИНИ ДО ДІЙСНОСТІ

Кудішина А.О, студентка гр. БІТ-1-21

Нуковий керівник Р.В. Множинська, кандидат філософських наук, доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: добро, зло, свідомість, суспільство, розумність, розсудливість, істота, чеснота, мудрість, справедливість, мужність, помірність.

У мисленні людини немає понять, що здаються настільки очевидними як добро і зло. Добро і зло не можна розуміти лише як явища свідомості, оскільки свідомість відбиває об'єктивну дійсність.

Ключем до розуміння сутності добра і зла є розуміння природи людини. Це суто людські поняття, однак, оскільки людина – істота біо духовна, то в дані поняття входять як раціональна, так і ірраціональна складова. Люди, як тварини, знаходяться на різних з можливих етапів наближення до добра або зла.

Джерелом добра є культура людини, джерелам зла – його тваринність. Здатність до подвигу йде від культури, здатність до підлості – від тварини. Одна й та ж дія має різне значення. У змістовному плані явища добра і зла визначити неможливо, полюси можна визначити тільки як значення чого-небудь для людини.

Різноманітні приватні вияви добра і зла визначаються через значення чого-небудь також для соціальної групи, населення як суб'єкта суспільства. У цьому смислі добро і зло пов'язані з поняттями вищого, загального, групового й особистого блага. Ці види блага виступають орієнтирами. Конкретні, а не абстрактні судження про добро і зло припускають конкретних адресатів. Додавши до мільярдів індивідів велику кількість соціальних груп як суб'єктів суспільства у державних межах, одержимо незліченну кількість поєднань добра і зла.

Добро і зло розглядається ще в деяких ракурсах:

1) На почуттєвому і раціональному рівні. Уся палітра почуттів виражається в добрі і злі. На почуттєвому рівні смисл буттю людини додає задоволення, воно є вище добро. Злом виступає все те, що протистоїть добру і підриває його, — це страждання. На раціональному рівні добро і зло набувають більш складні форми. Варто відрізнити розсудливість від розумності. Розсудливість – це здатність свідомості створювати поняття, складати судження й умовиводи. Розумність же є здатність свідомості виробляти мудрість – знання особливого роду, знання оптимальної стратегії життя індивіда, соціальної групи, суспільства. Злої мудрості не буває, тому на раціональному рівні розрізнення добра і зла є застосовним тільки щодо розуму. Злом є все творення розуму, спрямовані проти кожного з видів блага.

2) Як безпосереднє, так і опосередковане добро і зло. Дана сторона розглянутих явищ показує проблематичність морального вибору, що час від часу доводиться робити кожній людині. Вибір у межах добра або в межах зла може бути помилковим. У цьому випадку добро і зло змінюють свої значення: невірний вибір навчального закладу виявляється злом для абітурієнта, хоча навчання взагалі має позитивне значення.

3) Необхідність і випадковість добра і зла. Необхідність добра полягає в тім, що без нього людина не могла б відбутися як духовна істота і не склалося б людське суспільство. Випадковість же добра породжується невизначеністю ситуації і розмаїтістю його адресатів. Необхідність зла впливає з біологічної природи людини. Необхідність зла полягає в його генетичній зумовленості. Випадковість зла твориться за тією ж схемою, що і випадковість добра (фатальна помилка, збіг обставин). Звичайно, ці випадки відносні.

4) Перехід добра в зло і зла в добро. Добро і зло припускають одне одного, одне без іншого не визначається. У той же час добро і зло становлять несиметричне відношення. Можливості зла ширші можливостей добра, оскільки для його творення потрібно менше зусиль і є менше перешкод.

Критерії оцінки добра і зла є в різних етичних вченнях. У зв'язку з ними функціонувало популярне в минулому поняття чесноти. Чеснота – фундаментальне поняття етики, що виражає готовність і здатність особистості свідомо і твердо додержуватися добра. Сократ і Платон виділяли чотири основних чесноти: мудрість (розважливість), справедливість, мужність, помірність. Чесноті протистоїть порок; чеснота або порок – свідомо творені дії, у той час як добро і зло існують не тільки суб'єктивно, а й об'єктивно.

Поняття добра і зла є базовими для інших етичних категорій. Всі інші категорії етики конкретизують, деталізують сторони добра і зла.

Список використаних джерел

1. https://vuzlit.com/2276626/dobro_polyusi_stavlennya_lyudini_diysnosti

УДК 17:17.035.1:17.026.1

АЛЬТРУЇЗМ ТА ЕГОЇЗМ ЯК ЯВИЩА МОРАЛІ

Роєнко К.В., студентка гр. БШ-1-21

науковий керівник Р.В. Множинська, кандидат філософських наук, доцент

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова : альтруїзм , егоїзм , біологічне начало, себелюбність.

Поняття альтруїзму й егоїзму як конкретного втілення добра і зла досить актуальні в суспільній свідомості. Термін «альтруїзм» (фр. altruisme